

Voorzitter Alfons Dumon 1939 - 1963

1939

In 1939 kreeg het bestuur een nieuwe schutteling. De minnestreel Victor Lycke ging, als schrijver van de gilde, op rust en werd door Maurice Bouve vervangen.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, opgesteld aan de rechterzijde van het Stadhuis.

REUZENLIED

*Wij zijn weer aangekomen
met onze Jan Turpin.
Nog hoger dan de bomen
Is onze Jan Turpin.
Wij vestigen een hoog record
met onze Jan Turpin
En als wij op de vreemden zijn
dan dragen wij
en zagen zij (de vrouwen).
En als wij op de vreemden zijn
Dan dragen wij: Turpin!
Ziekke, zakke, ziekke, zakke
Hey, hey, hey.*

1939 - 28 mei

DE JAARLIJKSE FOLKLORESTOET.

De jaarlijkse folklorestoet, ingericht door de stedelijke feestcommissie, gaat door op zondag (Pinksteren) 28 mei 1939.

De feestelijkheden dragen dit jaar een gans bijzonder karakter, en zullen gepaard gaan met een plechtige ontvangst van Reus SPORKIN uit Veurne, door zijn confrater Reus JAN TURPIN I, van Nieuwpoort. Als bijzonderheid dient hier gemeld dat Reus JAN TURPIN I, 10 m 50 meet (van den grond geheven 11 m.) de kerk weegt 750 kg. en wordt door 24 man gedragen. De kop (masker) is geslagen koper en weegt 28 kg. Het gewicht van het hoofd 70 kg.

Een bezoek van de reuzen dat slechts om de tien jaar plaats vindt, is een evenement dat duizenden bezoekers naar het IJzerstadje zal lokken. Voor de verlofgangers aan zee zal het een enige gelegenheid zijn de IJzerreuzen met een bezoek te vereren. Te 15 uur, vorming van den stoet der talrijke verklede groepen in de Langestraat en omliggende straten.

WEGWIJZER:

Langestraat, Havenstraat, Kaai, Ieperstraat, Arsenalstraat, Potterstraat, schipstraat, Langestraat, Willem De Roolaan, Duinkerkestraat, Kokstraat, Langestraat, Marktstraat en Marktplein.

De dansen van de reuzen zullen plaats vinden te 17 uur, op het Marktplein. Daarop volksbal en rondedansen, te 18 uur premietrekking ten Stadhuis.

De gastvrije bevolking van het IJzerstadje bereidt de talrijke bezoekers een hartelijke ontvangst.

Foto JAN TURPIN 1ste reus 1925, te Brussel voor de Heizel paleizen in 1935.

De reus Jan Turpin

santrekkelijkheid dat duizenden bezoekers naar het IJzerstadje zal lokken. Voor de verlofgangers aan zee zal het een enige gelegenheid zijn de IJzerreuzen met een bezoek te vereren.
Te 15 uur, vorming van den stoet der talrijke verklede groepen in de Lange en omliggende straten. Wegwijzer: Langestraat, Havenstraat, Kaai, Ieper, Arsenal, Potter, Schip en Langestraten, Willem de Roolaan, Duinkerke, Kok, Lange- en Marktstraten, Marktplein.
De dansen van de reuzen zullen plaats vinden te 17 uur, op het Marktplein. Daarop volksbal en rondedansen; te 18 uur, premietrekking ten Stadhuis.
De gastvrije bevolking van het IJzerstadje bereidt de talrijke bezoekers een hartelijke ontvangst voor. — Np.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, Tijdens een optocht door de stad, in de Willem De Roolaan ter hoogte van de meisjesschool Stella Maris.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, in optocht door de straten van Nieuwpoort vooraf gegaan door een escorte van de gendarmerie te paard.

1939 - 18 juni

Inhuldigingstoet van Burgemeester André Van Damme.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, langs de zijkant van het Stadhuis ter hoogte waar de beiaard werd gebouwd. Foto genomen vanuit de Kerkstraat tijdens de inhuldiging van Burgemeester André Van Damme op 18 juni 1939.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, op het Marktplein terwijl de stoet voorbij trekt. Inhoudigingstoet van Burgemeester André Van Damme op 18 juni 1939.

Reus JAN TURPIN 1ste reus 1925, de reus staat opgesteld op het Marktplein tussen Taverne Astra en Taverne - Ciné Nova, op de foto ziet men dat het hoofd scheef hangt, op dit ogenblik was er een breuk ontstaan in de ophanging van het hoofd. Deze werd dan vast gemaakt met koorden en dit terwijl de ondervoorzitter Maurice Bouve boven in de reus de wacht hield. Dit tijdens de inhuldigingstoet van Burgemeester André Van Damme op 18 juni 1939.

JAN TURPIN 1ste reus 1925, op het Marktplein voor de tribune tijdens de inhuldigingstoet van Burgemeester André Van Damme op 18 juni 1939.

Let op de foto waar u voor de reus een van de twee trommelaars ziet die in deze periode voor de reus opstapten.

Voor de reus JAN TURPIN 1ste reus 1925, staan er mensen te kijken naar een activiteit waarop leden van de Reuzengilde staan. (Waarschijnlijk tijdens de inhuldigingstoet van Burgemeester André Van Damme op 18 juni 1939).
Op de foto zien we: Serafin Debusschere, Victor Lyke en Tryfon Van Loocke. De man die vanuit de rok van de reus kijkt is ondervoorzitter Maurice Bouve.

Reuzengilde		1939		Ontvangsters.			
Kiewpoort.				In kas einde 1938		703	75
	bruari	12	Bydragen leden Januari			32	-
	maart	5	" " Februari			28	-
			" Eerleden :				
			Leys Jaak - Cloot Karel - Moerman Gerard				
			Vergil Charles - Bispuchelane Victor - Claux Olophie				
			Maurit Jules - De Bloek Leon - Bonet Victor				
			Van Haumant Oc. - Brouwy Comtaut (t) - Vandaele Gustie				
			Thuyseune Engel - Blondel Hubert - Puytius David				
			Danclynot W ^{me} - De Greef Benil - Van Haubele Denise				
			Van Wuytyle Guit - Dery Oscar - Hoornaert Denise				
			-			220	-
	Mei	19	Beiname Carnavalsstoet Veurne			280	-
	April	9	Bydragen leden Maart			36	-
			" Eerleden :				
			Putstraen Fr - Van de Bossche Jos - Pucen Karel				
			Albrecht Rini - Bongi Walter - Vanhille Leo				

Gouvy Omce - Benjamin Gault - Marie Jean		
Mariaux Nam. - Hippolyte Jean - Marie Charles		
Bylo Ficten - Pieren Riel - Veronique Gien		
Blondel Heets - Verlaege Dilaire (Dumr)	1150	-
Stem: Vrye Raymond 50f. Symons Ed. 50f. Mandville J. 25f.		
Kanbare Fend. 20f. Cornette Koenig 25f.	170	-
Goelaag Kerstcomiteit van Kolonyde	650	-
" Kaai-Kermisscomiteit	500	-
Opbrengst verkoop postkaarten Kaai-Kermiss	590	-
Stem: Vancoullie Louis 75f. Bouwe Houe. 30f.	105	-
Overhaling bussen Kaai-Kermiss	267	50
Heerden en schilden: Van Oort L. 195 + 7.50	202	50
Bouwe M. 195 + 75f	270	-
Bouwe R. 7f.50	7	50
De Brunne S. 7.50	7	50
Vancoullie L. 7.50	7	50
	495	-
Over te dragen 7.	11422	+

Mitgaves.		
1939		
	aanbevolen brief aan G. Lantsoght	3 25
	ontkosten verhuizing materiaal by L. Vandebussche	8 75
	" " " " L. Vancoullie	8 75
	100 timbels van 0,10 f.	10 -
	Twice schryfboeken	2 50
Februari 12	1/2 kilo tabak	12 -
Maart 13	Marky Gebroeders. Rekening Guelidkaarten	46 40
	19 Brugers reusjes Camaradeletet Veurne	100 -
	Maai verven dragers van Veurne	30 -
April 3	Rekening Huis Dumr Verlagsbol 36f.10, Kustbol 16.50	52 60
	6 " W ^{re} preun. Kettedraad	30 40
	6 Drullen reglement	20 -
	2 classeurs en papier	8 50
	9 uitstap monument -	17 -
	Drank halen en terugbrengen reusjes uitstap Veurne	5 25
	13 Rekening P. Lakaye	83 -
	Rekening Van Ghondinghe	200 -
	" " " (Bekeysse Odier)	46 70

1940

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Nieuwpoort hevig verwoest en zo verdween de reus. Alleen de koperen kop bleef bewaard. De kop werd gezocht door de bezetter voor het koper om er munitie van te maken, maar bleef onvindbaar. De kop was onder de grond verstopt bij Serafin Debusschere thuis in de Langestraat. Dit wat ons gekend was, en nu nog (2009) door de zuster van Serafin bevestigd is.

1945

Bevrijdingsreus.

Onmiddellijk na het beëindigen van de vijandelijkheden in 1945, werd begonnen met de bouw van een reus, die geen naam kreeg, hij bestond niet lang. We betitelen hem als de Bevrijdingsreus, gezien de periode van zijn ontstaan. Hij werd door 1 man gedragen, was 4m hoog, woog 37kg. Het geraamte was van hout. De kop uit zink gemaakt, het haar werd van de kop van Jan Turpin getrokken. Men gebruikte geverfde matrassenstof voor zijn klederen.

Hij werd plechtig opgebrand in de havengeul tijdens een nachtfest op 15 augustus 1948.

BEVRIJDINGSREUS 1945-1948, tijdens een optocht in de stad gevolgd door een fanfare.

Reus (zonder naam) 1945-1948 Bevrijdingsreus met het bestuur van de Reuzengilde.
Werd door 1 man gedragen, was 4 meter hoog en woog 37 kg.

Op de foto van links naar rechts:

Achteraan: Serafin Debusschere.

Vooran: Tryfon Van Loocke, Louis Vercouillie, Maurice Bouve, Livinus Cloet, de jongen met bord onbekend.

1946

Handschrift Louis Filliaert.

Reus. 1. 1746

De "Goliath" van Nieuwpoort ging reeds in 1675 ter ommeegang met een tiental gereden van meerdere en mindere groote. - De stadsrekening van 1665 schrijft op. 1778 gulden 1½ stuivers voor onkosten. Het hoofd koste 10 p parisis en was geschilderd. elken vindt ook een "geschildert Sweit, verselverde knoopren, gran lijnwaad, gecruilt haer, gaeren lint". De pruik werd gemaakt door Jan Cnochoert en koste 36 p parisis. De versiering van de rok vergte 1715 p 8 schell. Hetan die de reus moesten opmaken kregen elk 9 lb 5 schell parisis. De 6 dragers kregen telkens een ton bier ten geschenke. Een muselaar of vioolspeler ging voorop. De reus behoorde aan het gilde der bier werkers. Behalve de reus, ging ook in de processie een draak van mandewerk. En een loorn der Sebastiaangilde. de kemel, uit wissel van het Sint Andriësgilde. de walvisch (uit mandewerk) van het gilde der visschers

Reus 2.

en 7 duivels die elk een stoop rijs kregen. Om wille der moeilijkheden van gods dienstigen aard werdt de ommeegang afgeschaft in 1583, maar hernomen op 4 juni 1601. alles bleef voor goedaekterwege in 1798. - De eerste Sintjansprocesse is van 27 juni 1490 - En van dien tijd is er reeds sprake van de orde der stoet. Op n. 10 staat "the kwaren reusen en dieren" zonder verdere bepaling, doch op folio 535 der stadsrekening van 1552 n. 2 is er ook sprake van "Reusen en dieren". Dus het laatste is het echte en het eerste met van een onbetrouwbaar schrijven komen.

Met den oorlog 14-18 is de reus mede opgegaan in de vlammen van Nieuwpoort. Het was deren "Goliath", die des eerste prijs behaalde. En nochtant was hij niet wat hij had moeten zijn.

Reus 3

De hoogte in 1414 was 9 m - al men het beeld goed beziet is alle opschik zonder bepaalde historische orde gerangschikt. De mouwen zijn die eener vrouw - zijn geheel is het zwara van 1640 - Het schouder harness is Romeinsch - De hoed is de misvormde hoofdtooi van een Romeinsch senator - Het borstharnas schijnt Fran van 1600 maar de tekening erop wijzen naar Renaissance (Louis XV) de kop is van Grieksche maat (6 a 7 hoofden in het geheel) de oogen zijn loodderig - Pruk en tache de beaute' zonden maek, vergezeld gaan met een jabot die er niet op te zien is. Prukriem te smal - de geleider heeft een "colback" !! Zijn wit hemd vloecht tegen de mode want in de middeleeuwen was in Vlaanderen nooit gebleekt linnen zichtbaar. De breede roode sluijer komt uit den tijd van Marianne (1492) De witte broek is de corveetenne van onse potten, en zijn

Reus 4

stok, de die n stok! Het is er een van een tam bouw major ofwel de machtstok van Pietro Lank, senator van 1380 (zichtbaar op het schilderij van Ara Coeli in Rome) met dat verschil dat boven op den bol een vlammetje is.

Ma dat Goliath 1914-18 weg is zint men op een plaatsvervanger, die ten minste een echt Nieuwpoorts type dient te zijn uit de jaren 1400-1500. Om dat samen te stellen is het noodig te splitsen.

A) Hoed.

Hoofdenkessel met omgelslagen randen met of zonder pluim. (pluimen doen meer denken aan vrouwen) De meeste dracht in 1400 was effen witte en roode streepen (nie procuratie n: 1 folie 46 - kleuren van de stede van Nieuwpoort "Teers ende wit") op waarts loopoent en op den schedel samen gedrukt in een soort toemaat. De Ho maat werd in t midden uitgedauid in lage hokersvorm. Van zijde moek de hoed

Reus 5

zijn want wat verpersoonlijkt hier eigenlyk dereus, tenzij. odel en macht van een volk uit zijn gouden tijdperk. In dat gouden tijdperk was zijde (gok pane, brokhaast) de mode en de kostumen waren veel kostelijker dan nu, zelf wanneer er van adelsprake is

B) Hals.

Geen hante kraag, want dan zijn verplichting gepoeierde pruk, tache de beaute' en jabot. Altemaal Fransche bombast uit de mode der Louis' s. De Vlaamingen waren zoo niet hennet kleidij sloot nauw rond den hals, ze zonden wel kostelijke stoffen in hun kragen zotten, maar geen kant.

C) Bovenlijf.

Streepgezijre rjden banden in zwart en geel, kleur van het Nieuwpoorts wapen in 1420 (in 1400 paarsch en wit) dat kleed mag tot halfweg de knieen hangen. Er waren proorters die het drwegen tot halverwege het knuitbeen (de rijsten)

Reus 6.

d) armen.

De handen een gepletten tunica in witte en roede kleur, breeder uitloopoent aan de elleboog, maar daar ook opgerold in prof vorm, van elleboog tot handgeleuk smalle spannende groene mouw gebord met rood.

e) degen of habel! Label (overd in dien tijd 1500) is best omdat Jan Burgijn een rechterbracs was.

f) Het weren.

Dat er dikkeards bestonden in dien tijd valt niet te twijfelen, toch wie zulk een weren beschouwt oppert onrijwillig het gedacht aan lustigheid en foeg ring aan gemakrucht. In dien zin is geen welstand te verkrijgen en daarom is het noodig een weren te vertoonen waarin de lovenhand zweemt tot een fel kampen en tevens tot bewest zijn dat "arbeid ordeld".

g) Het onderdeel.

Reus 7.

De poorters dragen in 't algemeen de hoze of troek met hansen aan, van eender kleur. Alleen in Italië en Engeland gebruikte men strooken van 2 en meer kleuren. Daar de reus niet gedragen worden kan men een beemak maken en rijkt men 't den rok, die noch eens van de hosekleur (groen-grijs-paarsch) niet mag afwijken. Een band van andere kleur moet onderaan om de eentonigheid te breken.

Dat alles moet zodanig verwaardigd worden dat het zwaartepunt beneden blijvend, het geheel belst wordt over te wegen en te kantelen binst men draagt. Zoo mogelijk koperen slagersplaat beven, houdt in 't midden en jaar van onder, rekening houdend van het gewicht naar de hoeveelheid dragers. De Gonfalon, is de banier van 900 tot 1100, zelfs van privaat wapenvertoon in 1560. In de kerken worden ze

h)

Reus 8

veel gebruikt. Effene ook met 3 of meer punten waerop in 't midden een wapentesken. Later veranderden die gonfalons in soorten bloezen, schilden en pensenen. De vlag onzer vroegere lanciers) te gingen over tot oriflammes, standaard, vaandel, vlag. Daar de reus den vertegenwoordiger moet zijn van Nieuwpoorts nijvere stede en daar de edele poorters uit 1400 en oneffen, haer wapen, soms op de borst, schedekruising of mouw droegen, past het ook dat de nieuwe reus zijn bokermak aanwijst, doch niet op de borst, buikriem of schouder, omdat de kleuren niet uitkomen, maar wel oer rechterheup op witten achtergrond. Dat wapen is het bijzonderste van gansch de reus omdat het de zuiverste historische waarde heeft. Althoewel soms veranderd is het heeten vastgelegd

Reus 9

in het koninklijk besluit van 21 juli 1843.
"Van goud, met een scheepjen van zabel,
"overtopt met een leeuw van het laetste,
"ste, getongd van keel, met een paaswijs
"staande helleboord"
Nota. Er is waarschijnlijk een drukfout
Het had kunnen zijn "Getongd en
goklaauwt van keel".

De reus moet ook dragers en een geleider hebben (als ge wilt, ook naon men uit dat tijdperk). De dragers van Coliat 1914 waren gekleed in boeren van 1830. Aarhangende slaapmuts, blauwe hiel met spanriem, gewone broek en een draagriem van brestelgoed. (Korte wagensingel) — Het type draagriem (waarvan de buikriem bevestigd is aan een tweede op linker schouder en een derde op de rechter) van 1400 gaf gemak omdat het zwaard der ridders, te veel de buikriem deed afzakken. Met welke riem heeft den drager vrij

Reus 10

spel met de hamelen. De vroegere reusdrager builde zich af omdat den last op de nek en de rug lag; door die verplichte gebogen houding was het ademen moeilijker en het uitbrantand zweeft afmatten dan. Nu wordt het gewicht op de schouders en de heupen gelijk geschakeld, dat geeft 4 factoren. Zoeg een man vroeger 40k, nu is het 40:4 = 10 dus 4 maal minder mannen nodig voor hetzelfde gewicht. Endat, komt omdat den drager nu recht zal gaan in plaats van gebogen. Op het hoofd moeten ze een kradet hebben voor stof en vuil, ze hebben een hore van de zelfde kleur als het onderdeel der reus. Gele veste met aan de mouw gesplitst op zwarten grond — Schoenen naar reus maar geen witte, die zijn neergens te vinden op teekeningen van 14 tot 1600.

Reus 11

j) De geleider of nar.
 Derus ging niet alleen uit om de processie op te leisteren maar hoofddoel was het volk te vermaken - zo hiids de oorkonde "Soen gingen sie met den reusen over duversch, amme de vroolijchheit ende jolyk van den volcke." Dat wil toch wel zeggen vroolijchheid en plezier, Gheuel nu verstaet men later dat een comman deursstok niet past, maar wel een stok waar het teken der vroolijchheid zelf op staat - In de middeleeuwen waren er hofjonkers die de hovelingen moesten verlustigen door kwinklagen, en geestige zatten. Ze droegen tot dat deel een speciaal kostuum met drie hoornige kolst, aan ieder einde een belbeje. Ze hadden een stok die het reide hoofd deksel droeg (naekop) die kleedij ziet men nog (yansck veruorungen) in de cirken. Men noemt ze nu clownes, Gaten - Neupavort heeft zijn eigen

Reus 12

naam Arlequin (schuimwoord, zwaar schijnlijk voortkomende van Charles le grunse, omdat die ook een soort kotte bol schijnt geweest te zijn) De stok van die hofjonkers werd genoemd de "jolyke namisse". Overal waar die stok vertoond werd wist het volk dat er plezier of karmst was.

k) Het gevolg van de reus (dat neem ik hier niet over omdat er geen gevolg bij was in de rondgangen van burpijn)

l) De naam "Jan Burpijn" trouwer was het Goliat, naam gegeven om de vermaardheid van dien man uit het O.T. - Waaron moesten het ook eeuwig en ewig Goliat's zijn. Wel om dat het zoode gewoonte was. Maar een reus moet niet de daden herinneren van een Goliat uit het testament, maar wel van een man die onder het volk geweest, geholpen en gegerge vried heeft.

Reus 13.

Er is keuse in overloed. - Camerboeck 18 Kerstmaend 1459 - Willem de Ram - Jan de Beghelere - Jan Scede - Jacob colins, enz (Nethouders van 1459) Jan Burpijn - Jacob Meergoet - Jacob Minne - Jan Lambaert - enz -

Jan Burpijn geboren te Reuvel bij Poloyne, trouwde in 1484 met jonckvrouw Maria de le Priche, weduwe van nijlen Jan Schelde, die schepen was in 1474. (Boortersboeck folio 103) Was poorter outfaen actum XXVI daech van Wedemoend.

En de dooden van dien man? -
 Op 20 Juni 1489 verschijnt Philippe de Crèvecoeur met een leger om de stad in te palmen - 1° bestorming van Luur's morgens tot 10 uur 's avonds schoot men zoo gewelzig dat 10 keer vrouwen en serpentijnen aan stukken vloegen - Tweede bestorming "zo afgrijselijke gruwelick, dat men

Reus 14

van die gelycke noyt vele en leerde) -
 --- Berde bestorming - ~~de straten~~ de straten werden opgebroken om steenen te verschaffen voor de busen. 's Nachts werkte men aan de herstellingswerken bij verlichting van toortsen, roetkaarten en stallichten. . . . Jan Burpijn, (burgemeester van den corpse) zag dat sommige verdedigers der denden aanval begonnen te duchten. Hij sprong op de bes en wist door zijn vlammeende welprokendheid doodanig de vreesachtigen te overtuigen, dat ze ter plaatse besloten te steruen of te overwinnen. - - - Jacob Meergoet smeekte den bystaend der kemels af - - - de derde aanval begon, geweldiger dan ooit; de verdedigers beginnen te wriken. Jan Burpijn, den slechten afloop vreesend, loopt door de straten der stad en roept om hulp van de vrouwen. Zonder overrelen komen allen aangestormd en als furien gelyk werpen ze met

Reus 15

al wat ze krijgen kunnen naar den be-
stormer. Mannen en vrouwen vechten
als leeuw en leeuwin. Men smijt assche,
halk, steenen, stukken ijzer, kokend wa-
ter, tot byenhorven toe. De bestormers
geraken tot op de muren; daar wordt
er gebruikt en geklaagd en de vijanden,
alsof ze den duivel gezien hadden, draai-
den plots om en vertrokken om niet
meer terug te keeren.

Zie wo'n naam als Jan Burpyn
moest bewaard blijven en men kan
het niet beter doen dan in de folklore
zijn daden te pas doen komen dan in den
vorm van een stoere, krachtige reus.
En of dat gelukt is? Alle critiseeren
de bladen van 1925 hebben het bewezen.

Hoe zit nu alles in elkaar?

In Mei 1925 begon men de reus te
maken. Na 3 maanden stier werk
kwam ze op 9 Augustus tussen het

Reus 16

jubilend Nieuwpoort's volk en oek
ter gelegenheid van het onthullen
van een gedenkbeeld der gemeenvelten
uit Nieuwpoort 14-18-

De kop is van geklopt koper, heeft
een hoogte van 1,30 m. Breed 1,10 m en
hals van 0,75 m hoogte. Van dichtbij lijkt
het een grof afgewerkt hoefijzer, maar
geschilderd en 10 m hoog lijkt het een vol-
slagen mannen gezicht, als het ware be-
zield met forse levenslag. In gestaal
de trekken ligt gansch het uiterlijke van
een reemanswesen, diepinnig denkend
met den mijmerende trekken om de lippen.
Dat stuk alleen kost 2000 fr. en zonder
van kunst te spreken, maakt het een
geweldig en indruk. Geschilderd door
Gust. Buffel en gemodelleerd door
Louis Willaert. - Aan links en rechts
draaien op een spil te midden van
binnen. De haarlokken zijn 2,50 m lang

Reus 17

maar wil men het haar tot op den schou-
der doen afdoelen dan heeft men nog
10 kg paardenhaar meer nodig.
Nu is het haargewicht reeds 10 kg.
den hals 0,56 x 0,75. In de groene sluit
terazig licht de dwars lat die de draag-
de pin omvat - Spelruimte $\frac{1}{2}$ cm -
de borst 3,00 x 2,20 lb. ijzeren
botten in vlechtwerk. Elke lat is twee
maal met manie bestreken, daarna
omwonden met dik braalkatoen en vast
gelegd met hoorden. Aan den band be-
gint den rok met haken. Kleur zwart
en geel. Band in basligoed. Wit met
purpore versiering en 0,50 m breed -
Borst en armen 36,40 m² zijde.
De armen van schouder tot elle-
boog 3 m - Wit en rood - van elle-
boog tot pols 3 m; sluitstuk groen
en rood - gemaakt uit hout -
Elke hand heeft een lengte van 0,60 m.
en is 0,75 m breed - lb. hout gemeten -

Reus 18

In linkerhand een ijzeren bout tot
ophouding van den sabel.
De sabel 4 m lang. Van hout gewaacht.
verzilverd en verguld.
De gonfalven (keruisschouderband)
9 m lang. - Wit - wapen van Nieuwpoort
op de rechterheup -
Onderdeel 4,50 x 4,00 m. Groen en
rood. satijnen laken 54 m² - kost
1000 fr. - lb. ijzeren latten als de borst
in 't midden het hoofd om den kop te
doen draaien.

Totaal dragers 20 man

Totaal gewicht 350 kg.

Totaal per man 17,500 kg.

Totale onkosten 15,000 fr.

Totale hoogte 11,46 m.

Werkuitverder Karel Willaert

Koperklopper Willaert

Schilder G. Buffel

naaster Julia Willaert

Reus 19

Nota. Ik heb nog iets vergeten:

De hoed 1,20 m hoog. Ongekrulde
boord rood en wit, steekt 0,40 m
buiten en is 0,60 m hoog. Boven den boord
de hoofdvorm in $\frac{1}{2}$ groen. - Open van
boven zodat er aanhoudend locht
is voor de dragers.

Nu zou ik nog moeten de kritische
commentaar uit de bladen geven
doch ik denk dat het U niet te
pas komt.

Ik zal reuske, trekt maar
op en geeft ten minste nog iets nieuws
aan leuen ontvanger.

Louis

Lebb-10-1-46

1947

Goliath en Grietje

Ze zijn gemaakt als herinnering aan Goliath en Grietje van voor 1914 - 1918.

Ze zagen het levenslicht op 15 augustus 1947.

Ze deden hun eerste uitstap te Oostende op 16 augustus 1947.

Hun blijde intrede te Nieuwpoort op 17 augustus 1947.

Ze huwden te Nieuwpoort op 8 augustus 1948.

Op 4 mei 1985 werd een flinke dochter geboren Rosalinde.

Op 1 juli 2000 de geboorte van een zoon Puuptje.

Een stukje folklore

TWEE NIEUWE REUZEN TE NIEUWPOORT

Twee nieuwe reuzen werden door de ooievaar op de aardbol gebracht. Zij zagen het licht te Oostende op 16 dezer. Reuze-vaders, -moeders, -vrouwen, -mannen en -kinderen vergezelden de nieuwgeborenen op hun eerste triomfantelijke tocht.

Op Zondag 17 dezer deed het ongetuigd reuzenpaar zijn vreugdevolle intrede in eigen stede ter gelegenheid van de plechtige inhuldiging van de nieuwe burgervader Fl. Gheeraert.

Ze werden ingeschreven in het reuzendoopregister — dat reeds honderden namen telt in ons land — als Goliath en Griete. Ze zijn de wedergeboorte van twee vroegere reuzen, die tijdens de oorlog 1914-18 jammerlijk om het leven kwamen.

Vóór de eerste wereldoorlog waren de reuzen van verschillende politieke gezindheid. De reus was katholiek en de reuzin liberaal. De strijd was zo hevig tussen de beide partijen dat ook de reuzen als kat en hond leefden. Nooit gingen ze samen uit. Steeds bleven ze jonggezel en vrijgezellen.

Thans is de strijd geluwd en hebben beide reuzen zich verzoend bij hun wedergeboorte.

Goliath, machtig en fier en Griete, mooi en bedeesd dwongen leders bewonderende blikken af.

Uren, dagen en maanden hebben de reuzegildemannen, onder het wakkere voorzitterschap van de Heer Alf. Dumon, noch moeite noch onkosten gespaard om de reuzen, met hun 4 m 50 hoge gestalten, als waardige opvolgers van hun overleden voorgangers in het leven te roepen. De heren M. Boeve, S. Debusschere, L. Cloet en R. Vandewater hebben menig zondaguur besteed aan het vervaardigen van de geraamten in het werkhuis van laatstgenoemde. Hun arbeid werd beloond, want zij maakten twee mooie reuzen, die het reuzengeslacht eer aandoen.

De lijven zijn gemaakt uit stalen buizen, geschonken door de Heren Th. Van Loo en Zonen. Hun hoofden werden geboetseerd door de Briquetteries Mécaniques de Nieuport et Extensions, en beschilderd door kunstschilder Henri Vreeswyck. Door kleermaker Th. Verhaeghe en het huis Piessen werden de kleederen op maat genaaid. J. Van Elverdinghe vervaardigde de hoeden en de handen. Alle lof aan deze mannen!

Maar dit is niet alles. Het enige en hoogste doel van de reuzengilde is en blijft: de heropbouw van Jan Turpin «de Reus der Reuzen». Deze 11 m. hoge reus werd tijdens de oorlog bij het bombardement op Nieuwpoort vernield. Alleen het edel hoofd bleef gelukkig gespaard en werd tijdens de bezetting goed bewaard.

Het plan voorziet dat de nieuwe

Jan Turpin een hoogte van 13 meter zal hebben.

Men hoort er mee klaar te komen in de loop van het jaar 1948 als de bevolking van Nieuwpoort meewil. Steeds werden onze reuzen uit, door en voor het volk geschapen. Daarom alle steun voor de heropbouw van de grootste reus van ons land en van de ganse wereld.

Zijn roem zal alle grenzen overschrijden, van heinde en verre zal hij gekend en geprezen worden!

EEN STUKJE FOLKLORE. TWEE NIEUWE REUZEN TE NIEUWPOORT.

Twee nieuwe reuzen werden door de ooievaar op de aardbol gebracht. Zij zagen het licht te Nieuwpoort op 15 augustus 1947. Te Oostende op 16 augustus 1947. Reuzevaders, moeders, vrouwen, mannen en kinderen vergezelden de nieuwgeborenen op hun eerste triomfantelijke tocht.

Op zondag 17 augustus 1947 deed het ongetuigd reuzenpaar zijn vreugdevolle intrede in eigen stede ter gelegenheid van de plechtige inhuldiging van de nieuwe burgervader Fl. Gheeraert. Ze werden ingeschreven in het reuzendoopregister van ons land dat honderden namen telt. Ze zijn de wedergeboorte van twee vroegere reuzen, die tijdens de oorlog 1914-1918 jammerlijk om het leven kwamen.

Voor de Eerste Wereldoorlog waren de reuzen van verschillende politieke gezindheid. De reus was katholiek en de reuzin liberaal. De strijd was zo hevig tussen de beide partijen dat ook de reuzen als kat en hond leefden. Nooit gingen ze samen uit. Steeds bleven ze jonggezel en vrijgezel. Thans is de strijd geluwd en hebben beide reuzen zich verzoend bij hun wedergeboorte. GOLIATH machtig en fier, GRIETJE mooi en bedeesd dwongen ieders bewonderende blikken af. Uren, dagen en maanden hebben de mannen van de Reuzengilde onder het wakkere voorzitterschap van de Heer Alfons Dumon noch moeite noch onkosten gespaard om de reuzen, met hun 4 m 50 hoge gestalten, als waardige opvolgers van hun overleden voorgangers in het leven te roepen. De Heren Maurice Bouve, Serafin Debusschere, Levien Cloet en Robert Vandewater hebben menig zondaguur besteed aan het vervaardigen van de geraamten in het werkhuis van laatstgenoemde. Hun arbeid werd beloond, want zij maakten twee mooie reuzen, die het reuzengeslacht eer aandoen. De lijven zijn gemaakt uit stalen buizen, geschonken door de Heren Th. Van Loo en Zonen. Hun koppen werden geboetseerd door de Briquetteries Mécaniques de Nieuport et Extensions, en beschilderd door kunstschilder Henri Vreeswyck. Door kleermaker Th. Verhaeghe en het huis Piessen werden de kleren op maat genaaid. J. Van Elverdinghe vervaardigde de hoeden en de handen. Alle lof aan deze mannen. Maar dit is niet alles. Het enige en hoogste doel van de Reuzengilde is en blijft: de heropbouw van JAN TURPIN «de Reus der Reuzen». Deze 11 m. hoge werd tijdens de oorlog bij het bombardement op Nieuwpoort vernield. Alleen het edel hoofd bleef gelukkig gespaard en werd tijdens de bezetting goed

bewaard. Het plan voorziet dat de nieuwe JAN TURPIN II een hoogte van 13 meter zal hebben Men hoopt er mee klaar te komen in de loop van het jaar 1948 als de bevolking van Nieuwpoort meewil. Steeds werden onze reuzen uit, door en voor het volk geschapen. Daarom alle steun voor de heropbouw van de grootste reus van ons land en van de ganse wereld. Zijn roem zal alle grenzen overschrijden, van heinde en verre zal hij gekend en geprezen worden.

GOLIATH en GRIETJE werden in geschreven in de bevolkingsregister te Nieuwpoort op 15 augustus 1947. Hun eerste optreden was te Oostende op 16 augustus 1947, en deden hun blijde publieke optreden tijdens de inhuldigungsstoet van Burgemeester Floribert Gheeraert op zondag 17 augustus 1947 te Nieuwpoort.

J. Van Elverdinghe is bezig met de afwerking van de hoed van GOLIATH 1947.

Nummer 4	Handteeken	Achtereenvolgende woningen te Nieuwpoort:
Naam <i>Goliath van</i>		<i>Marktplein</i>
Voornamen <i>Nieuwpoort</i>		
Burgerstand		
Nationaliteit <i>Belgische</i>		
Gehoren te <i>Nieuwpoort</i>		
den <i>15 Augustus 1947</i>		
Beroep		
Vorig verblijf	Nieuwpoort, den	
Ingeschreven boek no blad <i>1349</i>	In het bezit van den Burgerlijken Staat of zijn afzender.	
<i>Lamp straat N° 117</i>		
den		

Nummer 1	Handteeken	Achtereenvolgende woningen te Nieuwpoort:
Naam <i>Grietje van</i>		<i>Marktplein</i>
Voornamen <i>Nieuwpoort</i>		
Burgerstand		
Nationaliteit <i>Belgische</i>		
Gehoren te <i>Nieuwpoort</i>		
den <i>15 Augustus 1947</i>		
Beroep		
Vorig verblijf	Nieuwpoort, den	
Ingeschreven boek no blad <i>1349</i>	In het bezit van den Burgerlijken Staat of zijn afzender.	
<i>Lamp straat N° 117</i>		
den		

GOLIATH en GRIETJE 1947.

Op het Marktplein in 1947 tijdens de stoet van de inhuldiging van Burgemeester Floribert Gheeraert op zondag 17 augustus 1947. Dit was het tweede optreden van de Nieuwpoortse Reuzen. GOLIATH droeg in de eerste jaren in zijn linkerhand en zijde een sabel.

*GOLIATH 1947, (Reuzengilde).
Op de foto van links naar rechts: Livinus Cloet,
onbekend en Maurice Bouve.*

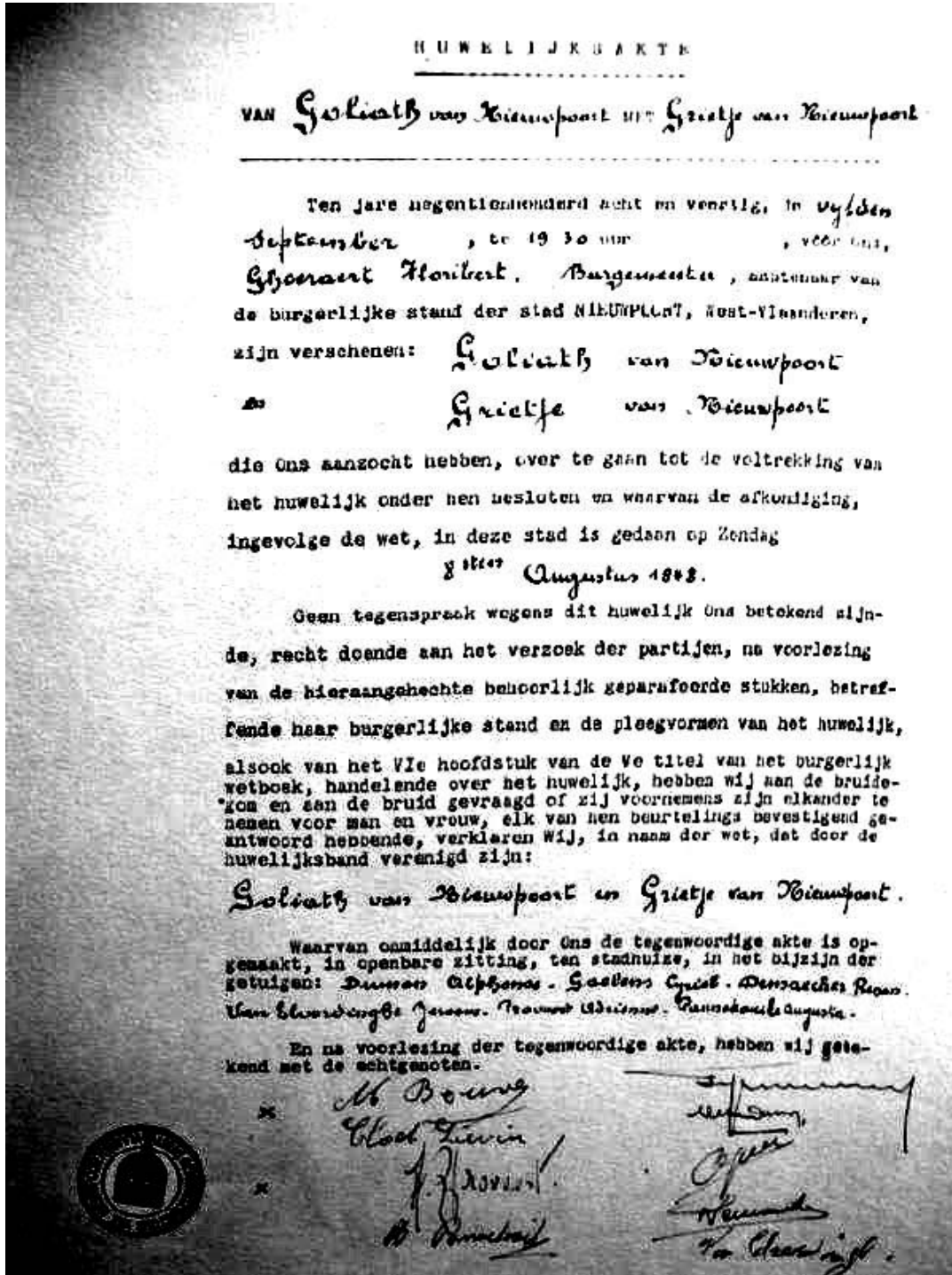
GRIETJE 1947.

*GRIETJE 1947.
Foto genomen op de hoek van de Langestraat en de Ieperstraat.*

1948

Huwelijksakte van het officieel huwelijk tussen Goliath en Grietje van Nieuwpoort.
Op 5 september 1948 werd de plechtigheid gehouden van het huwelijk dat op 8 augustus 1948 voltrokken werd. Burgemeester Floribert Gheeraert voltrok het huwelijk onder toezicht van de getuigen Alphonse Dumon, Cyriel Gaelens, Jeroom Van Elverdinghe, Augusta Pannekoucke, Renon Densaecker en Adrienne Provoost

De Bevrijdingsreus werd plechtig opgebrand langs de havengeul tijdens een nachtfeest op 15 augustus 1948.

*GOLIATH en GRIETJE 1947.
Tijdens een stoet in Nieuwpoort op de hoek
Langestraat en Havenstraat met als voorman
Maurice Bouve, en naast de reuzen van links
naar rechts: René Bouve, Louis Vercouillie, Albert
Van Loo en Livinus Cloet.*

*GOLIATH en GRIETJE 1947, deze foto zou
genomen zijn te Brussel.
Op de foto van links naar rechts: onbekend,
Maurice Bouve, onbekend en René Bouve.*

*GOLIATH EN GRIETJE 1947, deze foto zou
genomen zijn te Brussel.
Op de foto van links naar rechts: Tryfon Van
Loocke en Serafin Debusschere*

GOLIATH en GRIETJE 1947, let op de sabel aan de linkerzijde van GOLIATH.
Op de foto van links en rechts: Tryfyn Van Loocke, Alfons Dumon en Serafin Debusschere.

1950

DE REUZENGILDE - NIEUWPOORT	
Lokaal « CAFE DE TOERIST », Langestraat 98 - Telefoon 231.65	
ERELIDKAART	
195	
van <i>M</i> _____	
De Voorzitter, S. DEBUSSCHERE.	De Sekretaris, A. CORDONNIER.
KRUGER BIER wil zeggen : het beste bier in alle café's	

GOLIATH en GRIETJE 1947.
Op de kaai Nieuwpoort ter hoogte met de hoek van de Oostendestraat.
Nieuwe kledij.
Op de foto links naar rechts: René Bouve, Maurice Bouve, Deman, Albert Van Loo en Livinus Cloet en Louis Vercouillie.

Uitstap met de Reuzen GOLIATH en GRIETJE 1947, jaren 1950.

Nieuwe kledij.

Op de foto van links naar rechts: Maurice Bouve, Livinus Cloet, René Bouve, Louis Vercoullie, (een vrouwelijke drager let op haartooi), onbekend, onbekend.

GOLIATH en GRIETJE 1947.

De reuzen staan opgesteld voor het Stadhuis in visserskledij. De foto is genomen voor 1953, gezien het stadsschildje op de gevel van het Stadhuis, nog niet in de verf zit. Op de foto van links naar rechts: Livinus Cloet en Maurice Bouve.

1953

GOLIATH 1947, dansend op het Marktpllein te Nieuwpoort.

GOLIATH en GRIETJE 1947.

Verkleed in de kledij van een vissersfamilie samen met de folkloregroep "De Nieuwpoortse oude IJslanvaarders", foto genomen te Nieuwpoort-Bad 1953 voor het oude tramsuisje hoek

1957

Reeds nieuwe plannen voor het bouwen van JAN TURPIN II.

Plan van JAN TURPIN met alle afmetingen daterend van 1 september 1957 (met de oude kledij van JAN TURPIN 1ste reus 1925, werd ingekleurd naar de kledij van JAN TURPIN 2de reus 1963). Naar weten zijn dit de afmetingen van JAN TURPIN II 1963.

*Nieuport. Le géant.
Nieuwpoort. De reus.*

Postkaart van JAN TURPIN 1ste reus 1925, foto genomen te Brussel op 12 juni 1927.

Postkaart van GOLIATH en GRIETJE 1947, deze foto werd genomen te Nieuwpoort hoek Langestraat en de Havenstraat

Deze kaarten werden verkocht, en de opbrengst was bestemd voor de heropbouw van de reus JAN TURPIN II 1963.

1960

In de jaren 1960 moesten de leden van de Reuzengilde maandelijks lidgeld betalen. Men kreeg op de voorkant van de lidkaart de stempel als bewijs van betaling. Op de achterkant van de lidkaart werd de aanwezigheid aangemerkt en nota's opgeschreven voor de kleermaker.

REUZENGILDE - NIEUWPOORT					
			196 <i>Lidkaart</i>		
			Naam _____		
			Adres _____		
			De Voorzitter, _____		De Secretaris, _____
BETALINGEN GEDURENDE 196					
Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Juli	Augustus	September	Oktober	November	December

Aanwezig op de vergaderingen van:					
OPMERKINGEN VAN DE KLEERMAKER					
Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni
Juli	Augustus	September	Oktober	November	December

GOLIATH EN GRIETJE 1947, deze foto zou genomen zijn in De Panne ter gelegenheid van een carnavalstoet. De leden van de Reuzengilde zijn op twee manieren aanwezig gezien de ene het gewoon uniform (met witte broek) dragen en andere verkleed zijn in visser.

Op de foto van links naar rechts: Charles Verburgh, Marcel Hamers, Roland Moeyaert, Julien De Grootte, Frans Corteel, Hilaire Vanhille, Frans Soten, Roger Stevens, André Cordenier, Irene Vaneyghem, Eduard Coolsaet, Maurice Bouve, Levinus Cloet, Serafin Debusschere.

Uiterst rechts van de foto staan leden van een fanfare Jacques Peel, vader en zoon Robert en Romain Rosseel verkleed als visser.

GOLIATH en GRIETJE 1947.

Deze zou genomen zijn in De Panne tijdens een carnavalstoet. Llet op de zots neus bij Serafin Debusschere.

Op de foto van links naar rechts: Philibert Aesaert, onbekend, vrouw met bord Irene Vaneyghem, Albert Van Loo, Georges Coolsaert, Walter Bonjé, Serafin Debusschere.

Foto genomen in de jaren 1960 te De Panne met de beide reuzen van daar. Tussen de groep mensen staan twee afgevaardigden van de Nieuwpoortse Reuzengilde. Op de foto: 1ste persoon links in het wit, Albert Van Loo, 9de persoon van links in het wit Philibert Aesaert.

1962

**1962 -1963
BOUW NIEUWE REUS
JAN TURPIN II
1963**

Eerste uitstap te Nieuwpoort-bad op 14 juli 1963.

Doopteest te Nieuwpoort op 1 september 1963.

Fier poseren ze bij de wederopbouw van JAN TURPIN II 1963. Op de foto: staande, Robrecht Lycke, zittend van links naar rechts, Frans Lemaire en Louis Vercouillie.

Maken van het geraamte van reus JAN TURPIN II 1963, met de kop van de reus op de voorgrond. De kop is de zelfde gebleven van JAN TURPIN 1ste reus uit 1925. De kop werd op 31 januari 1925 te Brugge vervaardigd door Charles Brondeel en later bijgeschilderd door Staf Buffel in 1939. De kop is geslagen uit een koperlegering. De haren waren vroeger zwarte paardenstaarten. De kop kon draaien via een techniek van touwen. De kop is 1.75m. hoog, en weegt ongeveer 80 kg. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Nieuwpoort hevig verwoest en zo verdween de reus. Alleen de koperen kop bleef bewaard, deze werd ook gezocht door de bezetter voor het koper om er munitie van te maken maar bleef onvindbaar. De kop zat onder de grond verstopt bij Serafin Debusschere thuis in de Langestraat. Dit is wat ons gekend was, en in het jaar 2009 door de zuster van Serafin bevestigd. Toen in 1963 de nieuwe reus werd gemaakt kon dezelfde kop gebruikt worden welke nu nog in gebruik is. Na de witte paardenstaarten (kemp) werden deze vervangen door nylon, maar in begin der jaren 1990 toen onder het voorzitterschap van Maurits Bonjé en via bestuurslid Seraphin Hillebrandt kreeg de reus terug een mooie zwarte haartooi, terug van paardenstaarten. Op 15 juli 1962, werd een aanvang gemaakt met de bouw van de nieuwe reus.

Foto genomen op 8 september 1962.

Op de foto van links naar rechts: Gilbert Ceulemans, Léon Vantomme, Maurice Bouve en Louis Vercouillie.

Even poseren voor de lens tijdens het maken van het geraamte van reus JAN TURPIN II 1963, op de koer van café De Beiaard op de hoek van de Markt en de Recollettenstraat en die uitgeeft in de Hoogstraat.

Op 15 juli 1962, werd een aanvang gemaakt met de bouw van de nieuwe reus.

Foto genomen op 8 september 1962.

Op de foto van links naar rechts: Maurice Bouve, Philibert Aesaert, Frans Lemaire, Louis Vercouillie, Ronny Knockaert (zoon van de uitbaters van het lokaal De Beiaard) Walter Bonjé met zonen Eddy en Ronny en Gilbert Ceulemans.

Maken van het geraamte van reus JAN TURPIN II 1963, namelijk de rok, op de binnenkoer van café "De Beiaard" op de hoek van de Markt en de Recollettenstraat waar nu café het " 't Klavertjevier" is, nu het lokaal van de Reuzengilde.

Dankzij de werkhuizen van Edmond Delanghe en zoon Marcel werd veel materiaal gratis ter beschikking gesteld.

Foto genomen op 8 september 1962.

Op de foto van links naar rechts: Maurice Bouve, Louis Vercouillie, boven op de rok

Gilbert Ceulemans en Léon Vantomme.

Even poseren voor de lens nadat het bovenlijf, de armen en de hoed gemaakt zijn.

Foto genomen eind september of begin oktober 1962.

Op de foto van links naar rechts: Louis Vercouillie, Philibert Aesaert, Léon Vantomme, Maurice Bouve, Frans Corteel, en Julien De Grootte (puuptje).

Het luik in het plafond van de garage is vanaf 1963 en dit tot op heden nog altijd de toegang tot de opbergplaats van alle reuzen.

Foto genomen op 8 september 1962.

Op de foto van links naar rechts: onbekend, Walter Bonjé, op de ladder Maurice Bouve en Frans Lemaire, Philibert Aesaert, Louis Vercouillie en Gilbert Ceulemans.